

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»

27-28 КВІТНЯ 2023 РОКУ
РІВНЕ

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.)

Рецензенти:

Безкорвайна О.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Садова І.І., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 27-28 квітня 2023 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2023. 208 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівської та студентської молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2023.

Укладання.

© Автори статей, 2023

3. Стадній А. Моделі дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Т. 4. № 29. С. 151–156.

ВПЛИВ ІДЕЙ Й. ГЕРБАРТА НА РОЗВИТОК ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Личак Ірина Віталіївна,

асистент вчителя початкових класів,

Княжівська загальноосвітня школа І – III ступенів

Сокальської міської ради Львівської області,

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,

Яковишина Тетяна В'ячеславівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри

педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Йоганн Фрідріх Гербарт – німецький філософ, педагог та психолог, вніс значний внесок у розвиток педагогіки та освіти. Його ідеї знаходили своє відображення в педагогічній практиці багатьох країн, в тому числі і в Україні.

Основними ідеями Й. Гербарта є розробка системи навчання, заснованої на засадах наукового підходу та особистісно-орієнтованого навчання. Він підкреслював важливість індивідуального підходу до кожного учня, а також наголошував на необхідності відповідного організаційного планування навчального процесу.

Українські педагоги відреагували на ідеї Гербарта досить швидко, та їх впровадження стало важливим етапом у розвитку освіти в Україні. Одним з перших, хто звернув увагу на ідеї Й. Гербарта, був український педагог, вчений та громадський діяч Дмитро Іванович Жаркіх. Він пропагував ідеї Гербарта та пропонував їх впроваджувати в практику української школи.

Згодом, на ідеї Й. Гербарта почали посилалися й інші українські педагоги, зокрема, Іван Зязюн та Микола Костомаров. Вони відзначали важливість уваги

до індивідуальності учня, впровадження нових методів навчання та зміни змісту навчальних програм [2].

Ідеї Й. Гербарта знайшли своє втілення в педагогічних теоріях та практиці багатьох сучасних педагогів і вчених. Серед найбільш відомих педагогів, які використовують ідеї Гербарта на практиці, можна назвати таких:

Януш Корчак – польський педагог та лікар, який ставив учнів у центр навчального процесу, пропагував ідеї самостійності та активності учнів та розвиток їхніх творчих здібностей.

Марія Монтесорі – італійська педагог, яка розробила метод Монтесорі, який базується на ідеї незалежності, самостійності та вільного розвитку учнів.

Пауло Фрейре – бразильський педагог, який пропагував ідеї критичної педагогіки та емансипації, а також боротьбу з нерівностями та соціальною несправедливістю у системі освіти.

Рудольф Штайнер – австрійський педагог та філософ, який створив антропософську педагогіку, що базується на розвитку особистості та духовності учня.

Ян Амос Коменський – чеський педагог, який пропагував ідею загальної грамотності та інтеграції навчальних дисциплін [1].

Ці педагоги та багато інших відомих вчених використовують ідеї Гербарта на практиці, розробляли власні методики та підходи до навчання, а також пропагували розвиток особистості та самостійність учнів.

У результаті ідей Й. Гербарта з'явилося багато нових підходів до організації освітнього процесу, зокрема, метод активного навчання, розвиток техніки диференційованого навчання та удосконалення системи оцінювання знань учнів. Були створені нові навчальні матеріали, які відповідали принципам особистісно-орієнтованого навчання, та були проведені експерименти з впровадженням нових методів навчання в практику [3].

Українські педагоги також активно використовували ідеї Й. Гербарта для формування педагогічних концепцій, зокрема, концепції Василя Сухомлинського та Петра Міщенка. Вони відзначали важливість особистісно-

зорієнтованого навчання, розвитку творчих здібностей та індивідуального підходу до кожного учня.

У сучасній українській освіті ідеї Й. Гербарта продовжують впливати на розвиток педагогічної науки та практики. Нові технології навчання, засновані на принципах індивідуального підходу та особистісного розвитку учня, є важливим етапом у розвитку освіти в Україні. Впровадження ідей Гербарта дозволяє створювати більш ефективну та демократичну систему освіти, спрямовану на розвиток особистості кожного учня.

Ідеї Й. Гербарта є важливим елементом в розвитку освіти в Україні й до сьогодні, тому на практиці їх використовують деякі сучасні педагоги. Особливо актуальними є такі його ідеї, як індивідуалізація навчання, активна участь учнів у навчальному процесі та співпраця між учителями та учнями [3].

У практиці сучасних шкіл та закладів освіти в Україні можна зустріти використання таких методик, як особистісно-орієнтоване навчання, індивідуалізовані та диференційовані завдання, робота в групах, проєктні методики, що відображають ідеї Й. Гербарта. Також багато уваги приділяється розвитку критичного мислення та особистісному розвитку кожного учня.

У деяких випадках педагоги використовують методики, які базуються на ідеях Гербарта, але адаптовані до потреб та особливостей української освітньої системи та культури. Важливо зазначити, що використання ідей Й. Гербарта у практиці є позитивним кроком до покращення якості освіти в Україні, однак необхідно також забезпечувати необхідну підтримку та ресурси для реалізації цих ідей у практиці початкової школи.

Список використаних джерел:

1. Задорожна-Княгницька Л. Історія педагогіки: навч. посіб. для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
2. Історія педагогіки / За ред. проф. М. Левківського, д.пед.наук О. Дубасенюк. Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. 336 с.

3. Хмельницька О. Педагогіка. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М. 2021. 222 с.

ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ

Маліновська Наталія Василівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т. І. Поніманської,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

На сучасному етапі розвитку національної системи освіти актуального впровадження набуває інтегрування дітей із особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір. Першою ланкою на шляху здобуття освіти дитиною з особливими освітніми потребами є інклюзивно-ресурсні центри, які здійснюють системну підтримку навчання та супровід дітей із психофізичними порушеннями.

Метою статті є висвітлення особливостей діяльності вчителя-логопеда інклюзивно-ресурсного центру у процесі комплексного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Проблему організації та діяльності інклюзивно-ресурсних центрів досліджували Е. Данілавічюте, Л. Даниленко, А. Колупасєва, А. Мельник, Н. Найда, М. Порошенко, Л. Прохоренко, Ю. Рібцун, Н. Софій та ін. Водночас є недостатньою науково-теоретична розробленість питання забезпечення логопедичного супроводу дітей в умовах інклюзивно-ресурсного центру.

«Інклюзивно-ресурсний центр (ІРЦ) – це установа, що утворюється з метою забезпечення права дітей із особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі, у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти,